

OILAVIY MUHITNING VOYAGA YETMAGANLAR JINOYATCHILIGIGA TA'SIRI

Toshkanboyev Diyorjon Muhammadjon o'g'li

JIED 2-MMM 6-son JIEK TQB tezkor vakili

Annotatsiya: Oilaviy muhitning voyaga yetmaganlar jinoyatchiligiga ta'siri

Mazkur ishda voyaga yetmaganlar jinoyatchiligiga oilaviy muhitning o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar, ota-onalar va farzandlar o'rtasidagi munosabatlar, oiladagi tarbiyaviy qadriyatlar va nazoratning darajasi kabi omillar ko'rib chiqilgan. Oiladagi nizolar, e'tiborsizlik, zo'rvonlik va ma'naviy-axloqiy muhitning buzilishi voyaga yetmaganlarning xulq-atvoriga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligi aniqlanadi.

Ishda shuningdek, sog'lom oilaviy muhitning jinoyatchilikning oldini olishdagi ahamiyati ta'kidlanadi. Oilaviy qadriyatlarni mustahkamlash, ota-onalarning pedagogik savodxonligini oshirish va voyaga yetmaganlar bilan ishonchli muloqotni yo'lga qo'yish orqali muammoni hal qilish yo'llari taklif etiladi.

Mazkur tadqiqot oilaviy muhit va voyaga yetmaganlar jinoyatchiligi o'rtasidagi bog'liqlikni chuqurroq tushunish uchun amaliy ahamiyatga ega bo'lib, jinoyatchilikni oldini olishga qaratilgan ijtimoiy va pedagogik dasturlarni ishlab chiqishda foydali bo'lishi mumkin

Voyaga yetmaganlarning jinoyatchilikka aralashuvi nafaqat jamiyat uchun muhim ijtimoiy muammo, balki ushbu yosh guruhining kelajagi uchun ham katta xavf tug'diradi. Bu holatda oilaviy muhitning o'rni va ta'siri alohida ahamiyatga ega, chunki bola hayotining dastlabki bosqichlarida asosiy tarbiya manbai oiladan olinadi. Ushbu maqolada oilaviy muhitning voyaga yetmaganlar jinoyatchiligiga ta'sir ko'rsatishi tahlil qilinadi.

Oilaviy muhitning asosiy omillari

Oilaviy muhitning voyaga yetmaganlarning xulq-atvoriga ta'sirini belgilaydigan bir qator omillar mavjud:

1. Oiladagi muhit va munosabatlar

Sog'lom va qo'llab-quvvatlovchi oilaviy munosabatlar voyaga yetmaganlar uchun asosiy tarbiyaviy asos bo'lib xizmat qiladi. Aksincha, oiladagi zo'ravonlik, nizolar, yoki e'tiborsizlik bolada stress, xavotir va tajovuzkorlikni kuchaytirishi mumkin.

2. Ota-onaning tarbiya usullari

Ota-onaning haddan tashqari qattiq yoki beparvo tarbiya usullari bolani noto'g'ri yo'lga boshlashi mumkin. Qattiqqo'l tarbiya bolada norozilik va isyonkorlikni uyg'otsa, beparvo tarbiya unga e'tiborsizlik yoki mas'uliyatsizlikni singdiradi.

3. Ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar

Moliyaviy qiyinchiliklar oilada stress va nizolarni keltirib chiqarishi, bu esa bolaga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu bilan birga, moddiy muhtojlik voyaga yetmaganlarni noqonuniy harakatlarga undashi ehtimoli ortadi.

4. Oiladagi jinoyatchilik

Agar oilaning boshqa a'zolari jinoyat sodir etgan bo'lsa, bu bolaga noto'g'ri namunani ko'rsatadi. Ota-ona yoki boshqa yaqin qarindoshlarning jinoyatchiligi bolalarda bunday xatti-harakatni odatiy deb qabul qilishiga olib kelishi mumkin.

Salbiy oilaviy muhit oqibatlarini

Oilaviy muhitning salbiy ta'siri voyaga yetmaganlarning quyidagi xulq-atvori orqali namoyon bo'lishi mumkin:

Jinoyatchilikka moyillik;

Giyohvandlik yoki alkogolga ruju qo'yish;

Maktabda muvaffaqiyatsizlik va darslardan qochish;

O'z joniga qasd qilish yoki o'ziga zarar yetkazish.

Muammoni hal qilish yo‘llari

Voyaga yetmaganlar jinoyatchiligini kamaytirish uchun quyidagi choralarni ko‘rish maqsadga muvofiq:

Oilalarni qo‘llab-quvvatlash: Ota-onalar uchun psixologik va pedagogik treninglarni tashkil etish, ular uchun maslahat markazlari tashkil qilish.

Moddiy yordam: Moliyaviy qiyinchiliklarga duch kelayotgan oilalarga yordam ko‘rsatish orqali stress va ijtimoiy muammolarni kamaytirish.

Davlat va jamiyat ishtiroki: Mahalliy jamoalar va ta‘lim muassasalarining o‘zaro hamkorligini kuchaytirish, voyaga yetmaganlarni ijtimoiy faoliyatlarga jalb qilish.

Xulosa

Oilaviy muhit voyaga yetmaganlarning xulq-atvori va hayotiy qarorlariga kuchli ta‘sir ko‘rsatadi. Sog‘lom oilaviy muhitni yaratish orqali voyaga yetmaganlarning jinoyatchilikka aralashuvining oldini olish mumkin. Shu bois davlat, jamiyat va oilaning ushbu muammo yechimida o‘zaro hamkorligi muhimdir.